

Дати

«Цінуї - управляї - відновлюї - любї!»

Усе життя на планеті залежить від води, що від джерела до моря і через нескінченний цикл кругообігу з'єднує всі куточки планети Земля. Усі країни світу, що мають на території водно-болотні угіддя, та Україна відзначають Всесвітній день водно-болотних угідь 2 лютого. У цей день 1971 року у місті Рамсар (Іран) підписано Конвенцію з водно-болотних угідь міжнародного значення, аби зберегти ці угіддя як середовища існування для водоплавних птахів і раціонального їх використання. Наша країна серед 169 інших - договірних сторін Конвенції. І кожна держава повинна заявити в Перелік принаймні одне угіддя й охороняти його.

Надмірно зволожені ділянки земної поверхні, зайняті вологолюбною рослинністю, де відбувається торфоутворення - це болота. До них належать: заболочені ліси й чагарники, луки та заплави. Основна гідрологічна їх роль полягає в акумулюванні вологи, переведенні поверхневого стоку в підземний, зниження висоти паводкової хвилі, збільшуючи тривалість паводку, а відтак сприяє попередженню катастрофічних явищ. Такі території збільшують величину мінімального стоку річок у посушливі періоди. Густа рослинність зменшує швидкість течії, відфільтровує забруднення, накопичує важкі метали, пестициди й інші токсичні речовини, очищуючи воду.

Багато цінних водно-болотних екосистем на природно-заповідних територіях, зокрема й Рівненського природного заповідника. З них чотири - міжнародного значення.

Торфово-болотний масив «Переводи». Найцінніше, що основна його частина - дуже обводнені, важко прохідні болота. В Україні немає жодного болотного масиву такої площі, що цілком зберіг своєрідну флору та фауну. Це один із найбільших резерватів рідкісних птахів у країні. Формує і підтримує мікроклімат, накопичує вуглець, чим уповільнює розвиток парникового ефекту,

акумулює радіоактивні елементи після Чорнобильської катастрофи.

Болотний масив «Сира Погоня». Один із найважливіших для науки масивів. Лише тут є унікальний горбисто-мочажинний болотний комплекс, характерний для боліт тайги. Угіддя є своєрідним регіональним стабілізатором гідрологічного режиму, оскільки розташоване в межиріччі Случа, Горині й Уборті. Також важливий для підтримки біорізноманіття.

Болотний масив «Сомине». Це частина найбільшого в державі болотного масиву «Кремінне». Більшу частину його займають осоково-сфагнові болота. На території розташоване однойменне озеро Сомине з максимальною глибиною 13 м.

Біле озеро та болото Коза-Бережина. Підтримують гідрологічний режим у межиріччі Прип'яті, Стоходу та Стиру. Болото Коза та мала річка Бережина є реліктовою долиною, якою стікали води під час танення льодовика. Тут є всі основні типи болотної рослинності, притаманні Поліссю. Важлива складова - карстове погодження озера Біле з максимальною глибиною 24 м.

За пропозицією Секретаріату Рамсарської конвенції щороку цю дату відзначають під певним девізом. Аби привернути увагу громадськості, у 2022 році під лозунгом: «Цінуї - управляї - відновлюї - любї!».

Кожна людина, навіть школяр, може долучитися до збереження водно-болотних угідь. Не забруднювати довкілля, підготовувати взимку птахів, робити лунки на замерзлих водоймах, брати активну участь у природоохоронних заходах й акціях - це неповний перелік добрих справ, що під силу будь-кому. Тож не залишайтеся осторонь і збережіть їх цінність. Від цього залежить наше та майбутнє прийдешніх поколінь.

**Підготувала
Ольга ПОЗНЯК,
фахівець з екологічної освіти
Рівненського ПЗ.**